

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

8.7.2024

MDR Pseudomonas aeruginosa (MDRPA) - toimintaohje

Pseudomonas aeruginosa bakteerikantaa kutsutaan MDR-kannaksi, jos se on resistentti, eli vastustuskykyinen karbapeneemi-antibiooteille; meropeneemille ja/tai imipeneemille ja keftatsidiimille. Pseudomonas-suvun bakteerit ovat gramnegatiivisia sauvabakteereja, jotka pystyvät lisääntymään hyvin vaatimattomissa olosuhteissa. P. aeruginosa viihtyy kosteassa ympäristössä. P. aeruginosa kykenee tekemään biofilmin (= mikrobikerros) pinnoille esim. vesihanoihin ja -putkiin sekä suihkupäihin ja -letkuihin.

Jos Pseudomonas aeruginosa bakteerilla on karbapenemaasigeeni, se luokitellaan CPE-bakteeriksi.

1.1 Hoito

Pseudomonas aeruginosa on luonnostaan resistentti bakteeri useille antibiooteille ja hankkii usein ympäristöstään uusia antibioottiresistenssitekijöitä. Ne voivat helposti muuttua moniresistenteiksi mikrobeiksi antibioottihoitojen aikana (R). Antibioottihoidon herkkyys (S, I) MDR Pseudomonas aeruginosalle tulee varmistaa ennen antibioottihoidon aloittamista eritteen bakteeriviljelynäytteellä.

Pseudomonas-suvun bakteerit, erityisesti P. aeruginosa, aiheuttavat infektioita yleensä vain huonokuntoisille potilaille. Hoitoon liittyvistä infektioista tavallisimpia ovat virtsateiden infektiot. Lisäksi pseudomonas-bakteeri voi aiheuttaa keuhkokuumeen sekä luu- ja pehmytosakudosinfektioita.

1.2 Riskitietomerkintä ja näytteet

MDR pseudomonas aeruginosa (MDRPA) -löydöksestä tehdään merkintä sairauskertomuksen riskitietoihin. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella merkinnän tekee Infektioiden torjuntayksikkö.

MDRPA-riskitieto on kriittinen ja voimassa toistaiseksi.

MDRPA-mikrobi todetaan tavallisesti kliinisestä näytteestä kuten virtsa- tai haavanäytteestä. Ulkomailla sairaalahoidossa olleilta potilailta tulee ottaa MDRsVi-näytteet kahtena peräkkäisenä päivänä MDRPA-tartunnan poissulkemiseksi. Katso tarkemmin: Moniresistenttien mikrobien torjuntaohje

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

8.7.2024

1.3 Epidemiatilanteessa altistuneet

MDRPA-kantajalle altistuneiden seulonta ohjeistetaan Infektioiden torjuntayksiköstä. Epidemiatilanteessa asia arvioidaan tilannekohtaisesti. Tämän ohjeen lisäksi voi olla paikallisesti erillinen ohjeistus epidemian tai poikkeavan paikallisen tilanteen vuoksi. Poikkeus on kirjattuna näiden potilaiden riskitietoihin. Epidemiatilanteessa hygieniahoitaja antaa erillisen suosituksen seulontanäytteiden otosta.

1.4 Asiakkaan/potilaan ohjaus

Hoitoyksikköjen ulkopuolella MDRPA-kantaja viettää normaalia elämää. MDRPA-kantajalle annetaan ohjeet hoitoyksikössä suullisesti ja lisäksi kantaja saa kirjallisen ohjeen. Kantajaa ohjataan toteuttamaan hyvää käsihygieniaa. Bakterin kantajuudesta kerrotaan omaisille vain potilaan luvalla.

1.5 Hoitokäytännöt terveyden- ja sosiaalihuollon yksiköissä

Varotoimet

- Asiakas/potilas hoidetaan avovastaanotolla tavanomaisin varotoimin
- Toimenpideyksiköissä, leikkaussalissa ja heräämössä toteutetaan kosketusvarotoimia
- Asumispalveluyksiköissä ja kotihoidossa asukas/asiakas hoidetaan tavanomaisin varotoimin, lähikontaktissa toteutetaan kosketusvarotoimia

Asiakkaan/potilaan hoitaminen vuodeosastolla tai tehostetussa palveluasumisessa

Asiakkaalle suositellaan yhden hengen huonetta, omalla wc- ja kylpyhuonetilalla. Asiakkaan hoitotoimenpiteet tehdään huoneessa ja henkilökunta suojautuu hoitotoimissa asianmukaisesti. Asiakas voi osallistua normaalisti ruokailuihin, harrastustoimintaan ja oleskeluun yleisissä tiloissa.

Asiakkaan **lähihoitotoimenpiteissä käytetään kosketusvarotoimisuojaimia**. Henkilökunta suojautuu lähihoitotoimenpiteissä kertakäyttöisellä esiliinalla ja nitrilikäsineillä sekä tarvittaessa kirurgisella suu-nenäsuojuksella. Kädet desinfioidaan ennen suojainten pukemista ja niiden riisumisen jälkeen.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

8.7.2024

Hoitotoimenpiteissä tulleet eritetahrat pyyhitään eristetahradesinfektio-ohjeen mukaisesti. Hoitotoimien jälkeen huonetilan kosketuspinnat pyyhitään ja kaikki hoitotoimenpiteessä tulleet roskat laitetaan roskapussiin, pussi suljetaan ja viedään huoneesta pois isompaan lajitteluun. Asiakkaan pyykki pestään normaalisti ja likapyykkiä käsitellään samoilla suojaimilla kuin lähihoitotilanteissa. Kts. tarkemmat ohjeet: Kosketusvarotoimet vuodeosastolla ja Kosketusvarotoimet asumispalveluyksikössä -ohjeista

1.6 Tiedottaminen

Tietoa MDRPA-kantajuudesta ei saa välittää sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolisille toimijoille. Hoitoyksiköissä tieto väitetään kaikille, jotka hoitavat potilasta (mm. laboratorio, fysioterapia, laitoshuolto). Tiedon tulee välittyä myös hoitoyksiköstä toiseen siirryttäessä.

Vierailijat

Vierailijat ohjataan hyvän käsihygienian toteuttamiseen. Heidät ohjataan desinfioimaan kädet yksikköön tullessa ja pois lähtiessä. Omaisia/vierailijoita ohjataan pyytämään henkilökunnalta neuvoja ja ohjausta, jos he haluavat avustaa asukasta hoitotoimissa. Vierailijat voivat olla huoneessa ilman suojaimia. Asukkaan terveystietoja ei tule kertoa vierailijoille.

Ongelmatilanteissa ota tarvittaessa yhteyttä hygieniahoitajaan.